

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Az előfizetési ára:
 Egész évre . . . . . 5 frt — kr.
 Fél évre . . . . . 2 „ 50
 Negyed évre . . . . . 1 „ 25

Közsegeknek, körjegyzőknek és neptanítóknak:
 Egész évre 4 forint, felévre 2 forint.

Egyes szám ára 10 kr.
 Előfizethetni és egyes lappeldányokat venni lehet a kiadóhivatalban, **TRAUB B. és Társa, VALENTIN Károly, BOHM M., LUZSOVICS L., WEIDINGER N. (Domjan I.)** üzletében és a fűdohánytöszdében.

Hirdetések:
 mindenkor árjegyzék szerint.
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
 Nyiltterben egy sor 10 kr.

Hirdetéseket elfogad:
 Kézföldön:
 Bareck J. és társa Erfurthban, Haasenstein és Vogler, Steiner A. Hamburgban, Daube G. L., Knoll Ignac Frankfurtban, Opelik A., Schalek Henrik, Mosse Rudolf Bécs.

Magyarországon:
 Neuberger és Braun, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarz Gyula, Somogyi F. „Első magyar nemzetközi irodá”-ja Budapestben.

Kiadóhivatalunk és Janovszky H. király-utczában levő hirdetések felvételi irodája Pécssett.

Kéziratok
 a szerkesztőségbe, Nepomuk-utca 29. sz. küldendők.

Megjelenik minden szombaton. Szerkesztőség: Nepomuk-utca 29. sz. Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett. Kéziratok nem adatnak vissza.

A baranyai szőlők veszedelme.

Amitől mindannyian féltünk, de aminek előbb-utóbb leendő bekövetkeztéről mindannyian meg voltunk győződve — megtörtént. Megyénk területén a phylloxera jelenléte hivatalosan megállapított és ezzel nálunk is kezdetét veszi a nagy harc az ember és természet között, mely különben sohasem pihen s melynek vége, hogy az észszel küzdő ember legyőzi ellenfelét, bármily megsemmisítő és ellenállhatatlan erővel lép is fel az kezdetben.

A vész, mely oly nevezetes bortermelésünket végtelenséggel fenyegeti, most még csak a hegyháti járás Szt.-György és Tormás községeiben fedeztetett fel; annélkül azonban, hogy a nagy közönséget — túl-sötét színekkel festve a helyzetet — megrémíteni akarnók, nagyon valószínűnek tartjuk, hogy az már más helyeken is fellépett, csak hogy nem vétetett észre. Hogy pedig a phylloxera Szt.-György és Tormás községeiben nem fog megállapodni, hanem tovább terjed, az, bár e községek területe zár alá vétetett s a vész tova-hurcolásának megállítására szigorú intézkedések tettek, — miként azt a szomszéd Tolnamegye példája is mutatja, hol egyre több község szőlőterülete esik áldozatul, — a kétségbe-vonhatatlanságig bizonyos szomorú valóság, melynek eredménye: bortermelésünk tönkre menése, minek hatását első sorban ugyan megyénk népessége, másod sorban azonban az ország pénzügye s a nemzetközi borkereskedés is meg fogja érezni.

A legszomorúbb a dologban az, hogy a phylloxera ellen a védekezés, mi az önfentartási ösztönből folyó kötelességünk, igen nehéz. A tapasztalat, tudomány és vegytan nyújtotta segédcsere értéke, mint az az eddigi kísérletekből — leginkább Franciaországban — kitűnt, igen kétes. A védekezés legjobb módjának bizonyult be eddig a phylloxera által megtámadott szőlőrészek kirtása és új, e rovar pusztításainak ellenálló szőlővesszőkkel való beültetése.

E körülmény kellő tájékozásul szolgálhat megyénk szőlőbirtokos pillárgóságának, melynek immár minden pillanatban elkészülve kell lennie a legnagyobb erőfeszítésre, hogy oly sok áldozattal és véres verejtékkel szerzett szőlő ültetvényét a végmegsemmisítéstől megments. Számolni kell a helyzettel s ha ezt tesszük, bizonyára be fogjuk látni, hogy gazdaságosabb szőlőjüket már eleve

— a vész kitérőse előtt — részletekben kirtani és ellenálló fajokkal betölteni, mint — e költségek megkímélésével — rövid idő múlva egyszerre elveszteni.

Az illető hatóságok bizonyára mindent elkövetnek, hogy a lakosságot a phylloxera-vész felől felvilágosítsák s annak eltávolítására buzdítsák. A lakosság — s ebben nem kételkedünk — követni fogja a buzdítást és utmutatást; ha azonban ez a hatóságok részéről — mit éppen nem várunk elmaradna, a lakosság ne engedje magát! Iseri kockán forgó nagy érdekeit; tömörüljön azok megvédésére és cselekedjék. „Egyesült erővel” mindent ki lehet vinni; sokkal jobban és sikeresebben, mint parancs-szóra.

FEILER MIHALY.

Politikai hírek.

— Az országgyűlés 3-ik ülés-szaka ma, 18-án kezdődik. A tárgyalások legfontosabb részét az Ausztriával kötendő gazdasági kiegyezés képezi, valószínű azonban, hogy egy kis parázs külügyi vitánk is lesz, ami, ha — mint az előre látható — használni nem is, de ártani sem fog.

— A petroleum-kérdés foglalkoztatja jelenleg Ausztriában és Magyarországon a politikusokat, jobban mondva a hírlapokat. A kérdés a magyar kormány kezdeményezésére került újabb szövegre, oly módon, hogy az, miután az osztrák képviselőház a magyar és osztrák kormányok között megállapított petroleum-vám-tételeket megmáskította és feljebb emelte 1 frt 42 krról 2 frt, illetőleg 2 frt 40 krra, mi a magyar kincstár és magyar petroleum-finomítás nagymértékű károsítását foglalná magában, oly javaslattal állott elő, mely elfogadja azon elvet, hogy igen is, nem szabad megengedni, hogy a nyers petroleum révén finomított hozassék be és ez által a csempészség eltűressék, sőt hivatalosan előmozdítassék. Minthogy azonban ez u. n. csempészet meg nem gátlható, miután a tisztított petroleum mindenkor összekeverhető tisztítottal és mégis mint nyers petroleum hozathatik be, a magyar kormány azt indítványozza, hogy a nyers petroleum ezentul minden vám nélkül hozassék be és csak a feldolgozás után a tisztító gyárakban fizetessék métermázsánként 2 frt 50 kr, fogyasztási adóban pedig 7 frt; a tisztított petroleum váma pedig 13 frtra emeltessék fel. Az osztrák hírlapok az elsőtől utolsóig telve vannak panaszszal a magyarok kapzsisága miatt, mely szerintük e javaslatban nyilvánul és azt elfogadhatatlannak mondják, hangoztatva, hogy az egyértelmű az osztrák, illetőleg lengyel petroleum-ipar feláldozásával és az osztrák fogyasztó közönség kiszívattatásával, ami épensé-

gei nem áll, mert Magyarország Ausztriából behoz évenként 120,988-87 mm. finom petroleumot, kivisz pedig oda 175,182-15 mm-át és így a különbség 54,193-28 mm, mi 352,000 frt adóösszegnek felel meg, vagyis ennyi esnék a magyar kincstárra az osztrák fogyasztók részéről, ami elenyésző csekély azon óriási összeghez képest, melylyel a magyar fogyasztók a sör és cukor adója révén az osztrák kincstár gyarapításához járulnak. Nagyon valószínűnek tartjuk, hogy az osztrákok végre is elfogadják kormányunk javaslatát, mely, miután az osztrákok a vámtarifa több pontján a mi kárunkra változásokat tettek, az előadottakon kívül a gyapju és kávé vámjának felemelését és a szőtt áruk vámjának leszállítását is magában foglalja.

— A bolgár kérdés, bár Battenberg Sándor, a volt fejedelem, már elhagyta tartományát s ez által Oroszország bszszu-érzete ki van elégítve, még épenséggel nem csendesedett el s hogy el ne csendesedjék, arról lelkiismeretesen gondoskodnak a hírlapok. Az orosz, német, osztrák és magyar világlapok — hogy a többi nemzetekéről ne is szóljunk — naponként kemény csatákat vívnak egymással, vagy jól értesült hírekkel lepik meg a világot, mely közleményeik tömkelegében alig bír eligazodni. A mi, mint számba vehető valószínűség, a keleti chaoszból kitűnik s napról-napra bizonyosabbá válik, az 1-ször az, hogy Bulgáriában nem is Sándor fejedelem, hanem Anglia szenevedett véréseget; 2) hogy Bismarck herceg Franciaországot elszigetelni akarva, e célját el is érte az által, hogy Oroszországgal megegyezésre jutott a keleti kérdésben; 3) hogy a megegyezéshez az osztrák-magyar monarchia is hozzájárult, elsimítani óhajta az érdekellentéteket, melyek az orosz és osztrák-magyar keleti politika mezéjén fennforognak; 4) hogy a török hatalom az európai népek kerek asztalánál ez idő szerint nem jöhet számításba s ez — reánk nézve — a legszomorúbb oldala a dolognak.

— Katonai lóvásár tartatik Pécssett f. hó 30-ikán. A kitűzött napon egy kiküldött katonai bizottság fog megjelenni, mely az elővezetett lovak közül meg fogja vásárolni mindazokat, melyek katonai célokra alkalmasnak és arra nézve megfelelőknek fognak találtatni.

Miután ezen vásárokon a főcél az, hogy a hadsereg részére minden közvetítés nélkül egyenesen a lótenyésztőktől vétessenek meg a lovak, ennél fogva figyelmeztetlek a tenyésztők, hogy teljes bizalommal vezessék elő katonai célokra alkalmas eladó lovaikat és tulzott árak követelése által a megvételt lehetlenné ne tegyék.

Alkalmas minden szilárd testalkatú, jó mozgást és kitartást ígérő, tulságos használat által még meg nem rontott s a katonai használatot gátló hibával

nem bíró 4 egész 7 éves és legalább 158 centimeter magas ló.

A 7 évet már meghaladt lovak semmi esetre sem vétetnek meg, valamint a 158 centimeteren (vagyis 15 markon) aluli lovak közül csupán kivételképen vétetnek meg egyes olyan példányok, melyek kiváló jó testalkatúak és kitűnő vérről bírnak.

Ez alkalommal 3 évet betöltött csikók is fognak vásároltatni, azonban csupán egyes olyan példányok, melyek kiváló jó alkatuknál és nemes származásuknál fogva a katonai csikó telepekben való felnevelésre alkalmasnak látszanak.

Figyelmeztetnek tehát a tenyésztők, miszerint 3 évről fiatalabb vagy nem legkitűnőbb minőségű csikók elővezetése által csak felesleges fáradságot és költséget okoznának maguknak.

A hadsereg lóirai — jobb minőségű lovakért — az utóbbi időben felemeltettek, úgy, hogy ezen vásárok alkalmával vevőt talál azon tulajdonos is, ki lovát a régi katonai árért eladni hajlandó, de kész vevőt talál a bizottságban azon gazda is, ki jobb vétű és minőségű lováért valódi értékének megfelelő jóval magasabb árt is méltán követelhet.

Felhivatnak ennél fogva a tenyésztők és lótulajdonosok, hogy jó minőségű eladó lovaikat vezessék elő ezen katonai vásároknak, miután minden esetre jobb árakat kaphatnak ezen közvetlen eladás által, mint az esetben, ha lovaikat közvetítők útján juttatják a hadsereghez.

A megvett lovak azonnal a helyszínén átvétetnek és készpénzben kifizetnek.

Ezen vásárok az illető megyei lótenyésztőbizottságok és megyei hatóságok közreműködése mellett rendeztetnek s így a kitűzött nap reggelén a helyszínén jelenlevő megyei és községi tisztviselők, valamint a lótenyésztőbizottság képviselői minden további felvilágosítást meg fognak adni.

— Közérdekű kérdések és felszólalások iparügyekben. Nem képesített kőművesek, ácsok és kőfaragók tarthatnak-e segéd-személyzetet? Válasz: Építési engedélyhez nem kötött munkálatokat oly kőműves, ács és kőfaragó is végezhet, a ki a hatóság előtt igazolta, hogy legalább szakbavagó munkálatoknál mint segéd működött. Ez a kategóriába eső iparosok a rendes képesített mesterséggel foglalkozó iparosokkal azonosítandók, tehát tényleg segédek és tanoncok tarthatnak, de magától érthetőleg csupán azon munkák teljesítésére, melyekre ők maguk igazolványuk alapján feljogosítvak.

Oly épület-asztalosok, kik a lakatosmunka végzésére képesített segédmunkásokat nem tartanak, jogosultak-e az ajtók és ablakok lakatos munkával leendő teljes előállítására, vagy nem? Válasz: Mivel az ipartörvény 48. §-a értelmében

A „PÉCS” TÁRCAJA.

Ritmika a gyermekszobában.

A „Pécs” eredeti tárcája.

Ha az emberi tehetségeket legeredetiobb, legromlatlanabb alakokban akarjuk szemlélni, mivel nincs alkalmunk az ős embert megfigyelésünk tárgyává tenni, azon lénynek kell tanulmányainkat megkezdünk, melyben az összes emberi lelkiképességek megvannak ugyan csirájokban, de hiányzik belőlük a nagy-világnak izlésrontó hatása, mely mindent tülhajtva, eisatnyit, korcsosá tesz. A gyermek az a lény, mely szűzi ártatlanságában mint álmat lát és hall mindent, mi kivüle történik, felfogja és elsajátítja s összegegyeztetni azzal, a mit a teremtés ura eredettől fogva lelkébe helyezett, nála tehát nincs tettetés, affectio; olyanok mutatja magát, mint a hogy valóban létezik. Ot tekintünk tehát, ha az embert, „benn, levelejében,” mint Faust mondja, akarjuk megismerni. Hogy az ember lelkében a költészet iránt való hajlandóság mily mélyen gyökerezik, a gyermek bizonyítja legjobban, kit a tarka-barka, képzelmű csapongásokban tulságosan dús, merész mesék olyan nyira gyönyörködtenek. S hogy maga a verselésre való hajlandóság, a ritmikus érzet is ki van fejlődve benne, a jelen cikkben igyekszünk kimutatni.

Ritmus: arányos időbeli mozgás. Ki szabályosan jár, táncol, a szemnek, — ki énekel, zenél, versel, a fülnek, — ki szabályosan ütöget valakit, a tapintó érzéknek nyujt bizonyos kellemes érzetet, melyet ritmikumnak mondunk. Mindegyik iránt igen érzékeny a gyermek, már a bölesben is. Hogy örül a dajka dalának, a böles szabályos ringásának, később a táncnak! a dajkát a gyermekek elaltatván, szabályosan ütögetik pályáján át és neki jól esik ez.

Ime a ritmus iránt az érzés, mely, azonban, tárgyunkhoz nem tartozván, mellőzök s a dolgot ott kezdjük, midőn a gyermek a már bangsulyozott verselési ritmus iránt kezd fogékonysággal birni.

A ki gyermekkel foglalkozik, főleg pedig, ki kisdedekek nevel, tudni fogja mindenesetre azt, hogy mily nehéz a gyermeknek valami prózában irt darabot a fejébe verni, míg a verset néha egy hallásra is is megjegyzi és azután szivesen ismételteti, míg a prózát sohasem kedveli annyira. Ez igen természetes. A gyermek érzékeny fülét a hosszú-rövid, vagy hangsúlyos-hangsúlytalan szóttagok kellemes és arányos változatossága sokkal kedvesebben érinti a prózánál, mintegy fülbe mászóbb az és neki is tetszik, hogy ily kellemes hangzású szavakat ejtethet ki. S a gyermek mily szabályosan ejti a verset, mint sk a n d á l j a e l, ha így szabad mondanom! hiszen csaknem dallamot szerez hozzá! Ha egy szót kihagy a versorban — a mi különben ritkán történik — mindjárt megakad rajta, hiányzik neki valami a ritmusból s addig nem igen folytatja (inkább egészen újból kezd) míg a hibára rá nem akad és a kellő hanglétezzel újra el nem wondhatja versét.

De menjünk tovább; a gyermek saját prózai nyelvének is szeret ritmust kölcsönözni. Nehéz a gyermeket leszoktatni az u. n. éneklésről, a verselő beszédéről és sok bajuk van a nevelőknek megakadályozni azt, hogy az a későbbi korra is meg ne maradjon. A gyermek tehát a ritmizálásban valósgos költő, és nem egy fűzfásiposunkat küldhetnök a gyermekszobába, hogy ott szerezen füle helyes fogalmat a ritmus iránt.

S hogy a gyermek fejébe mindezt nem kell előbb úgy beverni, hanem a természet oltotta mindenkibe többé-kevésbé e sajátságot, szolgáljon erre meggyőző bizonyítékul a következő adat, melyet már számtalanszor sikerült megkísérlelem.

A következő gyermekverset hallani — főleg tavasszal — uton-utszéken énekelni:

Csiga-biga nyujtd ki szarvadat,
Mert betöröm házádat.

Mindenki látja ebben a hibát, hogy u. i. az első sor kilenc, a második hét szóttagot foglal magában, már pedig a magyar fület ez sérti és a műköltészet is csak ott túri, hol különös ok (pl. szagatott, rapzodikus tartalom) sürgeti. Hogy segít magán a gyermek? Vagy az első sort rövidíti s lesz:

Csiga nyujtd ki szarvadat,
Mert letöröm házádat.

vagy pedig s még gyakrabban az utóbbit hosszabbítja:

Csiga-biga nyujtd ki szarvadat,
Mert betöröm házádat, házádat.

De asszimmetrikus alakot nem túri meg soha.

Kézzelfogható példákként hadd idézzek itt még néhány gyermekverset, melyeknek mindegyike a legszébb ritmust és zengzetességet tünteti föl.

Pl. az esti ima:

Fáradt vagyok lenyugszom,
Álmos szemem lezárom,
A te szemed, jó Átyám,
Vigyázzon az éjjel rám.

Hasonló ez is:

Kis galambok, tubiczák
Be szeretik a buzát
Illuska is szereti,
Kötényéből kiteszi,
Tubi, tubi, tubicám,
Gyere ide énhozzám.

Vagy:

Szép csucson fa áll magába.
Összehajlik minden ága,

A ki gondtal ápolá
Most örömmel nező rá. (Györy V.)

Tanítsuk ezt be a gyermekkel s azt tapasztaljuk, hogy az utolsó két sort egész másképp ütemezi, mint az első kettőt, mert am azok hetesek, ezek Sasok.

Ellenkezőleg Pósnak ezt a versét vajmi nehéz megkedveltetni a gyerekekkel:

Halász, halász, mit csinálsz?
— Hálót kötök patjás.
Minek az a háló?
— Hát halacsákat fogni, stb.

és pedig azért, mert az egyes szakok ritmusa nagyon eltérő. De ugyane szerzőnek ez a verse egészen más hatást szül:

Czini, czini,
Muzsikálnak,
Andriskának,
Zsuzsikának stb.

Vagy ez is hasonlóképp:

Karikába álljatok,
Fogózzatok sorba!
Bíró vagyok, szigorú,
Pálea a markomba, stb.

Mindezek szerint nem helyeselhető eléggé Pósa Lajos azon eljárása, mely szerint a hitre, hazára stb. vonatkozó egyes eszméket gyermekversekbe foglalja, mert ezáltal leginkább lehet azokat a gyermekkel megkedveltetni

A magyar ritmus egy főkelléke a rim is. A gyermek a rim iránt igen nagy előszeretettel viseltetik, mit számtalan példa bizonyít. A rimet pattogatja, mi a későbbi korra is megmarad néha a szavalásnál és a rimes verset kiválólag szereti tanulni,

minden iparüzöt feljogosít „késztiményeinek teljes előállítására szükséges mindennemű munkát egyesíteni s az erre megkívántató segédmunkásokat tartani, a mennyiben az ajtó és ablakvasalások ily kiegészítő munkának tekintendők, a törvény alapján az iparos nem szorítható arra, hogy e mellék munkákra néve képesített segédmunkások alkalmazását tartsa ki.

Házalhatnak-e az utazó úgynökök? Válasz: Utazó úgynökök, úgynevezett commis voyageurs-ök, minden korlátozás nélkül ajánlhatják bárhol mintákat és rajzaikat és felvehetnek megrendeléseket, a nélkül, hogy ez valamely hatósági megszorításnak volna alávetendő. A kereskedelmi közvetítés ezen neme nemzetközi szerződéseken alapszik. A megszorító rendelkezések csakúgy a kész árukkal való házalásra nyerhetnek alkalmazást.

Ipartársulatok szabadithatnak-e fel tanoncokat? Válasz: Az 1872. VIII. t. c. alapján alakult, vagy akár az új törvény V. fejezete értelmében újonnan alakuló ipartársulatoknak nincs többé megadva azon jog, hogy tanoncokat szegődtesse nek és szabadítsanak vagy bármely más, az ipartársulások és illetőleg az azoknak helyébe lépő ipartestületeknek hatáskörébe tartozó ügyekkel foglalkozzanak. E tekintetben tehát az illetékes ipartársulás elutasító intézkedése szigorúan a törvényen alapszik.

Dezso Miklós szőlészeti és borászati vándortanító jelentése.

Múlt évi jelentésemben jelzett három kísérleti telepen kívül (Pécs, Karácson, Mohács), sikerült a lefolyt évben Helyesfán egy 800 öblös területű kísérleti szőlőtelepet berendeznem, melyen 4 tökéfű és 4 szálvessző miveltet 12 méter sortávolságot vettem fel, 1-1 méter növénytávolsággal, egy tökére esik: 12 öblös terület és fél egy kat. holdra (5,75 öblös) = 4,791 töké. A tökéfű-miveltetést három ültetéssel rendeztem; a sortávolság = 86-6 centiméter (33 hüvelyk), a növény-távolság = 1-1 méter a sorokban, fél egy kat. holdra = 7,284 töké.

Hármas ültetésem kiviteli módozata:
1mtr. }
86-6 cm }
a b c
a o d
f e g

O-ból a, b, c, d, e, f-be mérik, minden egyes töké egymástól 1-1 méterre esik bármely mérvre is, egyik kapálás a irányban, a másik kapálás b irányban is végezhető nem túlmeredek oldalokon, hol a föld lehasznált nem lehet tartani.

Ezen kísérleti telepen a következő helyi fajok vannak ültetve:
Kék kadarka, Fehér góhér (itt bajnár), Furmint (itt kényelű), Sárféher, Olasz riesling, Csomorika (?) és Rajnai riesling, Chassalás blanc (itt spanyol, Oporto,

A csurgói állami képezde, Nagy-Harsány és Egerágh községek ígéreteiket, — kísérleti szőlőtelepre névze — nem váltották be.

Folyó év tavaszán egy — bár kisebb — kísérleti telep felállítását biztosítva van Kaposváron. A lefolyt évben is működésemet oda irányítottam, hogy mindenütt a gyakorlati szőlőültetést fajokonként elkülönítve ajánljattam, hogy a megnevezett ültetvényekben a fajoknak megfelelő miveltési módokat a helyszínen magyarázat és bemutatás által kellőleg ismerttettem.

A borkezelésnél röviden a pince és az edények tisztaságára, az akonák alakjára, a kellő időben való szüretelésre, erjesztés és fejtésre fordítottam gondot, ezekre fektettem főszűrt. A borkezelésnél e vidéken, — 1 évesnél idősebb bort alig találhatva a népnél — a derítés stb. munkálat teljesen fölösleges.

A szüretnek folyama alatt katonakötelezettségem távol tartott a mintaszüretnek tényleges rendezésétől.

A lefolyt évben a következő helyeket látogattam meg és tartottam gyakorlati előadásokat:

Január 22-én és 23-án Helyesfán voltam, hol a felajánlott kísérleti telep területét mértem fel és ajánlatomra Kolozs-Monostorról 20 alma-öltványt rendeltetett.

Január 24-én Nagy-Harsányban borászati előadást tartottam, később több polgár pincéjében megjelene, a tisztaság, az akonák alakja, a helyes időben végzett szüret, a rendes borfejtés befolyását a bor minőségére oktatolva adtam elő és a kísérleti telep helyét mértem fel.

Február 23-án Pécsen gyakorlati szőlőmetszési előadást tartottam, hol igen szép számu halgatóság volt s általam még Pécsen nem tapasztalt érdeklő-

A magyar verselés soká vitás, de újabb időkben koszos Aranyunk által eldöntött kérdés, hogy u. i. a hangszűrt vagy a mértékes vers bír-e nagyobb érvényre, a magyar gyermek nyelvétől is rég el lehetett volna dönteni, mert skandálhat valaki neki bármilyen pattingó hexametert vagy drámai iamubst, sőt hason fog neki úgy tetszeni, mint a legdögösebb hangszűrt sor.

Legyen ez elég annak bizonyítására, hogy a gyermek csakugyan bír érzékkel a ritmus iránt, mi elég erős bizonyíték arra névze is, hogy az ember költészete önképeleiben fekszik és hogy a Rousseau magasztalta természeti állapot, ha visszatérnénk hozzá, költészeti szempontjából nem tarthatna sok, mert a serdülő nemzedék újra csak elkezdene ott, hol elhagytuk. S még rossz néven veszi valaki, ha ma már mindenki kezébe veszi a lantot? Haid pengesse, kinek kedve tartja, ugys mennél inkább távolodik a ritmikus gyermekortól. annál inkább lohad kedve erre is, ha ugyan nem való a Parnasszusra.

de mutatkozott az előadás alatt és a „pécsi szőlősgazdák egylete“ részéről 3 darab jobbféle szőlőmetsző olló osztatott ki jutalmul a 10 versenyző vancellér között leginkább kitüntettek.

Február 24-ikén és 25-én a patácsi szőlőben hármast ültetéssel való ültetés jelölését és lugasmetszést végeztem, a jelen levő munkásokat a szőlőoltás módjaira, egy a metszési rendes keresztülvételre tanítottam, 3 darab Despuys-féle szőlőnemestítő-gépet rendeltetett is.

Február 28-ikén Szent-Lőrinczen az összegyűlt halgatóság és iskolás gyermekek előtt a gyümölcsfa metszési módját mutattam be és egész nap magam is végeztem azt, a még helyre hozható gazdasági gyümölcsfákon.

Február 28-ikén Helyesfán a kísérleti szőlőtelepet jegyeztem ki a különböző ültetési módok szerint, ugyanazt folytatva március 1-én is, a több községből összejött halgatóság előtt szőlőmetszési előadást tartottam, a szőlőoltási módokat is bemutattam, az érdeklődés, mint mindig, nagy volt.

Március 2-án Patácon (Szent-Miklóshegy) a helyi munkásoknak és összejött érdeklődőknek gyakorlati előadást tartottam, bemutatva fajokonként és kor szerint a metszési módokat is.

Ugyanott 1 méter holdnyi terület új rigolirozás léven, azt felmértem és kijelöltem hármast kötésű ültetéshez. Az eredmény a múlt évi száraz tavaszhoz mérten igen szép.

Serpentinzerü utakra is javaslatot tettem és elvben elfogadtattam, hogy idővel az itteni nehézkes cseberbe hozás helyett a sokkal célszerűbb puttonhasználat hozassék be s egy e célra készített kocsin hordassék össze a szőlő. Az uradalom ajánlatomra a szüretelés nagyon megkönnyítendő szőlőzöld malom használatát hozta be s 3 szőlőzöld malom rendeltetett általam, ugyszintén a szőlőszedő olló is ajánlatomra használtatik.

A 3 malomon kívül még 2 malomot rendeltem a megye területére.

Március 3-án Pécsen a hármast ültetés bemutatása végett egy táblát jelmeztem.

Március 6-án és 7-én Német-Üröghön hármast ültetés jelzését végeztem.

Március 11-én Pécsen kísérlet több faj-töken szálvesszőzést és porbuzást végeztem, a termés megfelelő volt, de a sűrű ültetés, a tökéfejjel össze nem férkezethető folytonos szálvesszőzés miatt csak oktatolható mutatvány maradt.

Március 13-án a helyi kertészegylet kertjében 2 kilogramm alma- és körte-magot vettem el. Ugyanaz nap pár száz öbl területre a hármast ültetést jegyeztem ki.

Március 14-én Siklóra utaztam, hol 15-ikén gyakorlati előadást tartottam igen szép számu érdeklődő előtt, itt is, mint mindenütt, kinn a szőlőben oktatolva és bemutatva fajokonként és a töké korá szerint a megfelelő metszést.

Március 16-án Harsányban voltam, hol kevés nagykoru, de több iskolás gyermek volt jelen az előadáson, délután az iskolás gyermekekkel a fászkolában oltattam.

Március 17-én Villányban a tisztségnek mutattam be röviden a metszésre vonatkozó javításokat, ugyszintén a hármast kötes keresztülvétel rajzban mutattam be, a pincekezelést és az oenológus derített borokkal elért eredményt néztem meg, mindenütt példás rendet látva. A tanító kertjében több fiatal gyümölcsfát nyestem meg.

Március 18-án Karácson a borok fejtéséről részletesebben pedig a tavaszi szőlőmunkákról, főleg a metszés helyes keresztülvételéről tartottam előadást több községből összejött érdeklődő előtt. Az ottani kísérleti szőlőtelepet metsztem meg sajátkezűleg, hol csak igen kevés töké volt kmaradva a megelőző évi ültetésből. Ugyanott 19-én gyümölcsfa-nemesítés és nyelési előadást tartottam a tanító kertjében és magam is oltottam a magammal vitt jeles oltógalyák ből, mint N-Harsányban.

A lelkes lakoson kertilugast alakítottam át az ott szokásos seprű-alaku lugas helyett váltott két-soros lugassá, több középkorú gyümölcsfát nyestem meg, ugyszintén a szőlőben is.

Március 20-án Monacson tartottam gyakorlati előadásokat és a kísérleti szőlőtelep metszését mutattam meg, később több szőlősgazda szőlőjében mutattam be a helyes tökéfalakítást.

Március 23-án a pécsi kísérleti telep metszését végeztem.

Március 24. és 25-én a 120-féle beérkezett, kiállításra küldendő bor üvegezését, dugaszolását és vágatását végeztem, később a kísérleti szőlőtelep metszését végeztem.

Március 26-án a pécsvári tanító-egylet meghívására Perekeden tartottam gyakorlati előadást a szőlő helyes metszéséről s általam a tavaszi munkákról.

(Vége köv.)

Hirek.

Az akademiáról. Az akadémiai olvasó-kör elnökségének betöltése, mint minden évben, úgy az idén is mozgásba hozza a jogász ifjúság kedélyeit, pártokra bontva a különböző egyesleges tábor. A jelöltet Prince Jenő IV. és Unkelhauser Károly III. éves joghallgatók. — Az előadások f. hó 17-ikén vettek kezdetüket.

A katonai kórház-cseréje vonatkozó összes iratok e héten terjesztettek fel a miniszteriumhoz, melyeknek jóváhagyása esetén a munkálatok ez év őszén megkezdődnek.

Halálozás. Lukrits Ignác nyugalmazott városi mérnök meghalt 17-ikén, reggeli 7 órakor Bányatelepen, 74-ik évében. Negyven évig szolgált a várost s 1884-ben helyeztetett nyugalomba. — Gundy Lajosné szül. Grónay Krisztina, Gundy Miklós sádsi plébános anyja meghalt hosszas szenvedés után e hó 15-én d. u. 1 órakor 70-ik évében. Temetése pénteken d. u. 4 órakor történt. Nyugodjanak békében.

A városi iskolások szerdán tartott ülésén számos tárgy intéztek el, melyek közül a jelentékenyebbek a következők: Mendlik Agost apó plébános, ki a szegény iskolás gyermekeket felruházó bizottság elnöki tisztét már 10 év óta viseli, mindenkor a legnagyobb pontossággal és ügyszeretettel, ez állásáról — nagy elfoglaltságát adva okul — lemondott. Az iskolások egyhangulag, nagy lelkesedéssel hozott határozatában abban állapodott meg, hogy az érdemes főúrtú szándéka megvalósítására fogja felkérni, a mi, hiszszük, a közbizalomra való tekintettel sikerülni is fog neki. — Az ágoston-téri iskola 5-ik

osztályában, mely a belvárosival párhuzamos, a hittan tanításával Hankó Henrik szent-ferenc-rendű áldozár bizatott meg. — A költségvetési bizottság — állva a tavaly megválasztott tagokból — kiküldetett Sziebert Nádor és Reberics Imre indítványára elhatározatott, hogy az oly osztályok ideiglenes tanítói állomásai, melyek osztályok maradandóknak nyilvánítottak, segédtanítói minőségben rendszeresítettnek és választás útján fogják betölteni. — Kelemen Katalin tanítónő — egészségi okok miatt — nyugdíjaztatását kéri. Kérvénye, mlnthogy azt orvosilag nem okadtolta, kiadatott a tisztí főorvosnak. — A pécsi dalokosorunk megengedtetett, hogy a felső vámház-utcai iskola egy termét — világítás és fűtés nélkül — használhassák; ugyancsak Schmeidt Károly nyelvtanárnak megengedtetett, hogy a belvárosi iskolában esti előadásokat tarthasson. — Az óra rendek megállapítottak, oly változtatással, hogy a szünidők nem szerdán és szombaton, hanem kedden és csütörtökön délután legyenek. E változtatás, mely csak október 1-ével lép életbe, az iparosok érdekében hozatott, hogy ne heti vásárok napján vonassék el tőlök az iras, kire azelőttökben oly nagy szükségök van. — A belvárosi igazgató jelentésére, hogy iskolájában a 3 évi jótállási határidő letelik, a padok megvizsgálására egy bizottság küldetett ki, melynek tagjai: Schneider István elnök, Hoffmann Károly, Hartl Ferenc, a gondnok és Nendvich Sándor városi főmérnök. — A szegény tanulóknak szükséges könyvek beszerzésére vonatkozólag a gondnok utasítatot, hogy tegye magát érintkezésbe az igazgatókkal. — A beiratások eredménye a következő: Beiratott a felső vámház-utcai iskolába 274 fű és 273 leány; az ágoston-téribé 316 fű és 244 leány; a szigeti külvárosba 271 fű és 263 leány; a belvárosba 448 fű; a zenésiskolába jár 54; a polgári leányiskolába 146 leány és pedig az 1. osztályba 47, a 2-ikba 47, a 3-ikba 34, a 4-ikbe 18. Megjegyzendő, hogy a belvárosi iskola 3-ik és 4-ik osztályába egyenként 94 tanuló van beírva. E szám felette magas; párhuzamos osztály felállítását azonban az iskolások nem tartotta szükségesnek, hanem utasította az igazgatót, hogy ez osztályokból 10-15 tanuló, kik a szigeti és budai városrészek közelebb laknak, e városrészi iskolába helyezzen át. Az összes beirt tanuló száma 2235, mely szám év közben még bizonyára növekedni fog — az ekkdki tapasztalatok szerint — vagy 200 zal.

Palyadij-nyertes plébános. A Kalocsán szerkesztősége a hitelmérés irodalmi művelésének előmozdítása céljából pályadíjakat tűzén ki, az első 10 forintos pályadíjat — Overberg életjáért — Shultz Károly német-móröki plébános nyerte el.

Phylloxera Baranyamegyében. A phylloxeraoak meggyédkben való felmerüléről a következő hivatalos közlemény jelent meg: Baranyamegye helyhatósági társaság Szt-György és Tormás községek szőlőjében a phylloxera jelenléte konstatatáltván a földmivelési miniszter f. évi 49816 sz. a kelt rendeletével nevezett községek összes szőlőterületét, valamint az olyan kerteket, melyekben egyes szőlőtök állanak, „Szent-györgyi zárlati csoport“ elnevezéssel újabb alakított zárlati csoportba osztva, zár alá helyezte. A zárlat értelmében az említett csoport határában zár alá tartozó összes szőlőterületről gyökerez, vagy gyökértelen szőlővessző, szőlő-növény, és általában a szőlőtök minden egyéb alkotórésze — a szőlőtörz kivételével — továbbá bármilyen fa, vagy cserjének ültetvény, használt dűcök és szőlő-karök és szőlő-levélbe csomagolt bármennyű tárgyaknak a szent-györgyi zárlati csoporton kívül eső községekbe való kivitele tiltatik.

A pécsi múkiállítás rendező bizottsága a bevétel s kiadásokat véglegesen csak a múlt héten számolta el. A számadás szerint nyolc ez a négy forint a tiszta jövedelem, mely összegebb a „Pécsi dalárdar“ javára, Reberics Imre egyleti titkárnak 50 frtot adatolt át; a „Dunántúli magyar közművelődési egyesület“ javára pedig a „Pécsi Takarékpénztár“ ba 34 frt helyeztetett el. Ezzel kapcsolatosan a múkiállítás vedőke, Troll Ferencz pápai praebatus és a rendező bizottság nevében öszinte szívből erőd köszönetet mondunk a város azon derék polgárainak, a kik szivesek voltak kiállítani, — a magyar agyharczosoknak, kik szives megjelenésükkel s hazafis szolgálatkészségükkel a kiállítás ünnepélyességét emelték s végül a nagyközségnek a szives pártfogásért.

Változás a kaptalányi gazdaszisztek körében Szabó Elek zehi-ispán a szeminarium kökényi uralmának intézőjévé neveztetett ki; helyébe Mezősas Lajos koresönyi ispán helyeztetett át; koresönyi ispánna pedig Kiss Jenő neveztetett ki, ki ezután a városi puszta, mely eddig bérbé volt adva, szintén kezelni fogja. — Fényas Lajos végezt gazdasziszti akademiák a bicséridi kaptalányi uralomba irasokat neveztetett ki.

A belvárosi templom orgonájának átvétele f. hó 17-iken d. u. 3 órakor etjett meg egy e célra kiküldött bizottság által, melynek elnöke Jilly Alajos, tagjai Nendvich Sándor, Mendlik Agost, Hoffer Károly, Liki János, idős Simacek Alajos, Langer Viktor, Hoffmann Károly, Körösztös Imre, Weidinger Ferenc voltak.

Nem lesz szini előadás. Somogyi Károly szingizgató, ki Kaposvárról 5 előadásra városunkban engedélyt kört s azokra e hét folytán bérletet is gyűjtetett, az előadásokat nem fogja megtartani. Kár volt a nagy közönséget felültetni.

Lótenyésztési jutalomdíjkiosztás. A baranyai lótenyésztés emelésére a földmivelés-, ipar és kereskedelemügyi miniszterium által engedélyezett lótenyésztési jutalomdíjkiosztás f. é. szeptember hó 19-én reggeli 7 órakor fog Pécsen, a budai külvárosi vásártéren megtartani.

Vasúti hír. A grade belovár-baresi helyi érdekű vasút közigazgatási bejárása Bally János miniszteri titkár vezetése alatt f. hó 29-ikén s következő napjain fog megtjteni. Részt vesznek benne — képviseltetés útján — a műszaki tanács, a m. kir. vasúti felügyelő, a közös hadügyminiszter, a csatlakozó pécs-barcsi, bares-pákrácsi s a m. kir. államvasút igazgatósága, Baranyamegye és közigazgatási bizottság, a horvát-szlavon illetékes hatóságok s az engedélyt kéro Siebenstein Jozsef és társainak képviselői. A vasút hossza 91 kméter. A fümei utat jelentékenyen megrövidíti.

Tanári jubileum. Jankó Károly, a nagykanizsai kegyesrend házfőnöke és főgimnáziumi igazgató f. hó 5-én töltötte be tanárságának 25 ik évét, mely alkalommal lelkes ovációkban részesült. A kis templomban dísz-messe tartatott, melyen — rendtársai segédletével — Csarey Jozsef celebrált. Ezután a tanári kar tiszteltet az ünnepelt férfinál, Kövessy

Kálmán vezetése alatt, Cserey pedig egy alkalmi epigrammot mondott, majd a tanuló ifjúság 24 tagja üdvözölte az igazgatót Ma utmano Rezsóval élükön. Az ünnepélyeseket banket zárta be, melyen Dolmányos György másodikfőnök s Kovács Béla járásbíró mondottak a jubiléusra pohárköszöntőt.

Cél-lövés. A polgári lövöldében szeptember hó 12-én 320 lövés tétellett, 61 talált, közülök 4 négyes lövés. Az 11-öt díjat a legelső közlövésért Barnaky Gyula, a II-ikat Kaiser H. F., a III-ikat Sági Gyula, a IV-iket Rusek János nyerte.

A Szt-Pál társulat köréből a következők közlésére kéretünk fel: „Van szerencsénk minden irányunkban érdeklődőnek tudomására juttatni, hogy a pécsi szt. Pálról nevezett önképző társulat e hó 14-én dr. Réz bátyai Jozsef intézeti tanulmányi felügyelő úr vezetése alatt, kit uagyságos és főtisztelendő dr. Lechner János intézeti főkörmányzó mint társulati igazgatót bemutatott, tényleg megkezdette működését. Midőn ezt hazánk irodalmi iskoláival tudatjuk, kérjük őket, hogy csatlakozásunkat fogadják el. Köszönetet mondunk egyszersmind azon testvértársulatoknak, melyek tavaly a kör megalakulása alkalmával bennünket öszinte meleg hangon üdvözöltek, a Szent-Pál-Társulat ez évi tagjai.

Also foku kereskedelmi iskola. A város tanácsa az 1884. évi minisleri rendeleteknek megfelelőleg az alsó foku kereskedelmi iskolát felállította, annak igazgatójává Deseka Gyözö főrelátandóai igazgatót nevezte ki. A felügyeleti jogot pedig az iparkolai bizottságra ruházta, melyet Böhm C. F., Beretz Károly, Eizer János, Reinfield Imre, Simon János és Tauszig Armin urakkal kibővített. Az oktatás a főrelátandóban ottani tanárokkal fog eszközöltetni. A beiratás f. hó 19. 22. és 26. napjain a délutáni órákban eszközöltetik.

Megszüntetett csőd. Maudelbaum Sándor pécsi czég ellen a csőd a ntelezők kiegyezése és a csődvagyon felosztása után megszüntetett.

Véletlenül. Vince János és Gal Jozsef fiatal napszámások csütörtökön d. u. 5 órakor a sertés-hizáló előtti szedresben léven, Vince töltött pisztolyáról a gyutasot akarta levenni, de e közben a fegyver elsült s a töltés az ép hátra forduló Gálnak a nyakba furodott. Egy szerb jobb szemébe hatolt. A súlyosan sebesült a kórházba szállitattott; felgyógyulása remélhető, de jobb szeme világát el fogja veszíteni.

Szerencsés vadászok. Edehoffer Mihály vasárnap kora reggel a vasháor környékén egy szakállas keselyűt lát, amint egy nyárfára ereszkedett fel. A lebuló való közelre, az meg akarta támadni, mire még egy lovással kioltá életét. A vidékünkön talán még soha nem lőtt keselyű kitömésévégett a belvárosi iskolának ajándékozottott. Súlyá 9 kgr. hosszagsága 258 cm. — Ugyanezen napon egy budai külvárosi iparos Árpád közég határában 4 szakállas keselyűt látott, melyek közül egyet — melben — le is lőtt; a lövés azonban az állat elejét teljesen szétmarcangolta.

„Liplki Emlék“ címen Jónás János, ki zenekarával a furdó-idényt Lipiken töltte, csárdást szerzett. A zenemű Schwaumer Ilona kisasszonynak, a furdó-bérlő leányának van ajánlva.

Képviselői beszámoló. A mohácsi választókerület országgyűlési képviselője: Némét Lipót vasárnap kezdte meg választókerületében körútját, hogy az 1884-7-ki országgyűlés eddigi működéséről beszámoljon. A sorrend, melyben a választókerület egyes községet meglátogatta, a következő: Szeptember hó 12-én Szabar, Rac-Göröcsény, Somberek, Mohács és Kölked községekben; szeptember 19-én Lancsukou, Baarban, Dunakecskőn, Kis-Nyáradon és Babarcon; szeptember 26-án Pócsan, Borjádán, Német-Bolyban, Rác-Tóttosón, Nagy-Nyáradon és Maasson tartja beszámolóját. A még hátralevő községek meglátogatásának időpontja később lesz meghatározva.

Szerencsétlen vég. Szomorú eset színhelye volt f. hó 8-ikán, szerdán este 1/2 órakor a palai puszta, melyet Sakovitz Salamon bírt bérben. A gulyás ugyanis véletlenül a kucorica-földre bocsátva barmaid, kárt tett, miert a bérlő által felölősségre vonatván, összeszidatott s midőn ez, ki 22 év óta szolgált az uradalomban, ezen szákkal „ne buncutoozzon az ur!“ gazdájára botját felemelt, Schakovics a csőszőlőtől puskáját elvéve, annak agyával a gulyást megérintte té. Ezt látva a bérlő fia, a 26 éves Ignác, ki a gulyást pontossággalért igen szerette, haragra lobbanva atya kezéből a fegyvert kiragadta s azt eltörni akarva, egy fahoz csapodta. A 3-ik csapásnál a fegyver elsült, a töltés a fiatal ember szívébe hatolt, ki is rögtön meghalt. Temetése pénteken történt a környékbeli lakosság nagy részével mellett. A szerencsétlen végel kiműt fiatal ember jószágért és pontossággáért közbécsülésben állott s a köznép öszintén megíratta halálát. Nyugodjék békében.

Gyanus betegedési esetek fordulván elő Mohácsban, melyek kolera-ra engedtek következtetni, a szolgabírószághoz tett jelentésre a megyei főorvos pénteken Mohácsra utazott a vizsgálat megejtésére. — Lapunk zartarkor értesülünk, hogy a betegedések mindössze 2, kolera-esetet képeztek és az egyik beteg, egy Pestről jött hajó-munkás, már meg is halt. E körülmény a budapesti járványt igen gyanussá teszi és a legnagyobb elővigyázatra inti egy a hatóságokat, mint az egyséket.

Emlekirat. A baranya megyei községi és körjegyzők egylete emlekiratot intéz a megye törvényhatóságokhoz, melyben megzaporodott teendőikre hivatkozva, muakerejük szaporítását, illetőleg a jegyzőségdi állomások rendszeresítését kéri, sikeresen ervaile különösen azal, hogy a megye egyes jeresáiban s egyes községekben a jegyző e kívánatos és szükséges munka-eronek már most is birtokában van Meglehet, hogy a megye meghaltajára kérésüket s azon községek, melyeknek lélekszáma az 1500-at meghaladja, de a 4000-et el nem éri, egy jegyző-szeged eltartására 300 frttal, a 4000-et meghaladó lakosságu községek pedig 2 segéd eltartására 600 frttal kötelezettek a jegyző fizetéséhez járulni, ambar kétségtelen, hogy ez utjítás a községek nagy megterheléssel fog járni. A mi véleményünk az, hogy ha e segédattársi díj megszavaztatik, az ne a jegyzőnek, hanem a segédjegyzőnek fizetessék ki a községi pénztárból, vagyis: a segédjegyzői állások rendszeresítésének. Ez által a jegyzőkon és segítve lesz, meg a segédjegyzőkon is, kiknek hogy sorsa nem a legiriglyendőbb, azt hiszszük, felesleges bővebben fejtegetni.

Zombort Apatinnal gözmözdonyi helyi érdekű vasút-vonalal szándékoznak összekötni. Az előmu-klati engedélyt Klein D. W. észéki lakos nyerte meg, egy évre.

A szüret megkezdése, mint azt a rendőrkapitány hivatali hirdetménye megállapítja, a Haviboldogasszony dülöben szept. 13-tól; a Makárhegy, Makárhegy, Csorónika, Rókus, Friebeisz, Kálvária, Tettye, Csurgó, Bálics és Kis-Szokók dülöben szept. hó 20-tól; — az Aranyhegy, Nagy-Szokók, alsó és felső Gyúcs, Rigóder, kis és nagy Piriciszma, Lámás, Aligvár, Gesztenyész, Bánom, Czerék, kis és nagy Meszes és Diós dülöben, a három Daindó, Kismély-völgy, kis és nagy Postavölgy és végül a Megyeri és nyugati kőhidi dülöben szeptember 27-től engedélyeztetik. Megjegyzetjük, hogy az oporó (portugizi) szőlő a kitett záros határidő előtt is szedhető, mely körülmény azonban a rendőrkapitányi hivatalban előzetesen bejelentendő. Ezen rendelet elten vétő szőlőgazdák a heggyrendőrségi szabályrendelet 30. §-ának renekekezéséhez képest 2—50 frt terjedhető pénzbüntetésben fognak marasztaltatni.

Közgyűlés. A baranyamegyei községi és körgyűzők egylete Pécsét, a megyeház gyűléstermében folyó évi szeptember 21-én délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Baranyamegye alispánja 6709. j. lisp, 86. számú felhívása folytán az egylet választmányára részéről kiküldött bizottság által szerkesztett általános közs. szabályrendelet-tervezet tárgyalása. 2. A segédjegyzői állások tárgyában szerkesztett Emlékirat megvitattása. 3. Fölker József berkesdi körgyűző indítványa az 1886. évi május hó 24-én tartott közgyűlés 9. sz. a. hozott határozatára vonatkozólag. A választmányi ülés szeptember 20-án délután 6 órakor a „Vademéry” szállóban tartatik meg. Felkérem a t. kartszakot, hogy úgy a jegyző személyét és hivatalos állását, mint a községi életet kiválóan érdeklő fenti ügyekben — félre téve a már majdnem általánossá vált közönyösöget — kivétel nélkül megjelenjen sziveskedjenek. Kelt Siklóson, 1886. augusztus 18-án. Tisztelettel Kohárits József, elnök. Szűcs Károly, I. jegyző.

A kolera, mely eddig Trieszt, Fiume és Horvátország területén szedte áldozatait, most már Budapesten pusztít. A rémhir vilámgyorsan terjedt el az egész országban, de szerencsére a csapás nem oly nagy, mint kezdetben hittük, amennyiben konstátáltattott ugyan, hogy a Budapesten fellépett betegség az ázsiai kolera, de — legalább eddig — nem pusztít járványzerűen, bár fellépése idejében, mi f. hó 7-ikére tetőzött, az egész országban tropikus hóhő uralkodott, mi az amugy sem tiszta és egészséges Budapest területén a kolera működését nagyon elősegítette volna. A járvány keletkezésének oka a mértékelt életmódra, friss ivó-víz hiányára, gyümölcsök tulságos élvezésére és tisztálanságra viheto vissza, mi hogy mily arányban vehető számba, kitűnik, ha tudjuk, hogy Budapesten 32,000 ember lakik földalatti pince-belyiségekben s egész városrészek vannak, melyek nem kapnak friss, tisztított vizet. A kolera eddig Budapesten mintegy 40 ember betegedett meg s 15 halt meg. Budán, hol jó víz van, kolerabetegedések csak kettő fordult elő. — E körülmény mindenestre remélhetővé teszi, — különösen mióta a hidegebb időjárás beállott — hogy a borzasztó vész utjában meggátolható s gyökeresen kirutható lesz. Elbizakodni azonban nem szabad, annál kevésbé, mert a kolera Horvátország 43 községében, tehát nem messze szomszédságunkban pusztít. E vész ellen legjobb óvszer a mértékletes élet s a tisztaság. A hatóság bizonyára meg fogja tenni a szükséges óv-intézkedéseket. Kötelességünknek tartjuk azonban hangsúlyozni, hogy nem elég, ha például a rendőrkapitányi hivatal a köztisztaság fenntartása érdekében bizonyos rendeleteket ad ki, hanem szükséges, hogy e rendeletek megtartása szigoruan ellenőriztessék. Bármily intézkedéseket is tegyen azonban a hatóság, azoknak eredménye csak akkor lehet, ha a lakosság maga is érzi azok megtartásának szükségét s azt hisszük, a közveszelem, mely mindannyiunkat fenyeget, a szükségesség ez éretét fel fogja kelteni, mely esetben a legrosszszabúra is elkészülve, ha nyugodtan nem is, de legalább bizalommal és reménykedve hajthatjuk le fejünket, hogy a Gondviselés eltávolítja nemzetünktről e csapást, mely 1873-ban százezer számára szedte úgy is gyér sorainkból áldozatait.

Törvényszéki csarnok.

Jankovits Dénes ragalmazási pere.

A Jankovits Dénes mohácsi aljárásbíró ellen hivatali ragalmazási vétsége miatt indított büntényít per e hó 1., 2. és 3-ik napján tárgyalattott le a pécsi kir. törvényszék előtt.

E nagy port felvert s már rég húzódo ügy különösen a beavatottak által nagy figyelemmel kísértett, mert bármikép dől legyen is el, jó eredménynel nem végződhetik volna.

A vád a bírak előtt teljesen be nem bizonyult s Justitia keze Jankovits Dénes vádlott vállaira nehezedett, 3 havi foga házra, 100 frt pénzbüntetésre s a felmerült költségek viselésére ítélteztvén, mint az már e lap mult számában érintettett.*

Elmondom röviden e szenzációt keltett ügy történetét.

A mohácsi járásbíró nem tartozott sohasem a kifogás nélkül működő bíróságok közé. Mind az ügyvédek, mind a felek panaszokdottak az ott tapasztalható rendtelenségek felett. Ezen kívül: a pécsi kir. törvényszék elnöke az évenként legalább egyszer megtartani kötelezett vizsgálatokat elmulasztotta s így a szabálytalanságok mind jobban elharapództak. Jankovits Dénes, ki 1879-től aljárásbíró, meg sokalva a panaszokat, de másrészt azoknak alaposágáról maga is meggyőződven, több ízben kérte az elnököt, hogy vizsgálja meg a járásbíroságot és szüntesse meg a bajokat. A vizsgálat azonban csak maradt.

Végül 1884. nov. 6-án, dec. 23-án és 1885. márc. 10-én panaszt adott az igazságügyminiszteriumhoz Szedresy Adolf járásbíró ellen. Az igazságügyminiszterium mindhárom panaszt a pécsi törvényszék elnökéhez tette át; az elnök pedig maga nem akarván bennök eljárni, mind a három ízben Kissfaludy Imre törvényszéki bírót küldötte ki a quasi adminisztratív természetű vizsgálat megjelítésére. Jankovits Kissfaludyt kiküldetésére ellen már első ízben tiltakozott, miután ez Szedresynek jó barátja, régi

* E közlemény még lapunk mult számára volt számv. de csak pénteken délután jutott kezeinkhez, midőn már az idő rövidsége s a cikk nagy terjedelme, legfőképp azonban térszékünk miatt nem volt közölhető. Szerk.

bíró-társa s neje után házi gazdája; ezen tiltakozás azonban és azon kérelme, hogy delegált bíróság küldetésre ki, az igazságügyi miniszterium által figyelemre sem méltatattott.

A Kissfaludy által ekkor kihallgatott ügyvédek és bírósági hivatalnokok — részint mert gondolták, hogy az ügy majd elsimittatik és Szedresy járásbíró meg Jankovits végre is ki fognak békülni, de másrészt senki sem akarta magát a járásbíróval szemben bármilyen kellemetlenségnek is kitenni — oly vallomásokat tettek, melyek Jankovits panaszait alaptalanoknak tüntették fel.

Az iratok a kir. főügyészséggel hivatalból közöltetvén, az határozat illig (quo iure?) kimonodta, miszerint a járásbíróval szemben a további eljárásnak helye nincs s az iratokat azon meghagyással küldötte le a pécsi kir. ügyészséghez, hogy Jankovits ellen a bünvádi eljárást azonnal indítsa meg, mely az igazságügyi miniszternek felhatalmazása folytán azonnal meg is indítottattott.

A pécsi kir. tszék a bünvizsgálatot azonnal el is rendelte s foganatosításával Cziglányi Béla tszéki vizsgáló bírót bizta meg.

A vizsgálatot elrendelő végzés hivatalból közöltetvén a kir. ítélő-tábla fegyelmi tanácsától, ez Jankovitsot hivatalból felfüggesztette. Ez időtől kezdődik Jankovitsnak szenvedéseiben és csapásokban gazdag tragédiája. Csekély összegekre menő tartozásai törlesztésére fizetése lefoglalattott s az igazságügyminiszterium a törvényről fogva (1871. évi 8. t. c.) megjáró fél fizetése helyett havonként csak huszonöt forintot utalványozott ki neki. Családját ily csekély összegből el nem tarthatván, egyik rokonához Budapestre küldte, hol egyetlen leánygyermeké az ott járványosan fellépett vörhenyben meghalt, neje pedig e fölötti keserveiben kedélybeteggé lön.

E közben a bünvizsgálat is megtartott, melyben Jankovits panaszainak egy része beigazolattott s ezért azok a vád tárgyát nem is képezték. Ezen pontok a következők: 1. hogy a járásbíró goromba, az alantas hivatalnokokkal birokra kel s egyet galgallánál fogva akart kidobni: 2. tehetetlen és tudatlan; az első törvényszéket alkalmával Jankovits által visszamatottott 4 kereskedelmi ügyre, mint szüneti ügyre, az alantas személyzet előtt nem restelte vádlottól megkérdezni, hogy: „a kereskedelmi ügyeket hogyan tárgyalják, mert ő a kereskedelmi törvényt soha nem olvasta”; 3. hogy az iktatóba beérkezett ügyeket nem ő, hanem egyik irnok, azt is minden bétén egyszer, osztja ki: 4. hogy a bírának nem osztat ki mindenféle ügydarabokat, hanem a telekkönyvi és hatyateki ügyeket kizárólag maga tárgyalja; 5. hogy saját házánál foglalkoztatja a hivatali szolgákat a hivatalos órák alatt is: 6. hogy a járásbíró nevének parancsára elvitt fogoly a piacról megszökött; 7. hogy a járásbíró helyett ennek ügyeit az aljegyző, joggyakornok, irnok, sőt díjeket is önállóság tárgyalják, tanukat hallgattak ki, ezeket megeskették, itéletet mondtak ki stb. bíró nélkül; 8. hogy a járásbíró nem dolgozik s pipázva sétálgat teremről teremre s dacára ennek 9. a tevékenységi kimutatásokban sokkal többet tüntet ki önmaga által feldolgozottak, mint a két albiró; 10. hogy a járásbíró fia a törvényszéki elnök által atya mellé joggyakornoknak nevezettett ki; 11. hogy a járásbíró fia által, kit maga mellé vett, több éven át bírói functiókat végeztetett; 12. hogy fiát a végrehajtó mellözésével, ki e miatt nagy nyomorúságban volt, folytonosan végrehajtásokra küldötte; 13. hogy a járásbíró fia atya által alá nem irt ítéletek alapján, aláirt kiküldetés nélkül végrehajtást foganatosított; 14. hogy a járásbíró fia végzés nélkül szoros zárt alkalmazott (referálás); 15. hogy a járásbíró fia a hivatalos időt nagyrésztben hivatalon kívül töltötte s végül 16. hogy a járásbíró fia egyszerre több végrehajtást végezvén, mindenütt egész díjakat számított és vett fel.

Ezek után felsorolom röviden a panasziratoknak azon pontjait, melyek a bünvizsgálat során be nem igazolattak, melyek tehát a vádpontokat képezték, egyszerűsind a tanuvallomásoknak reájuk vonatkozó fontosabb részeit.

1. Jankovits azzal panaszolta Szedresyt, hogy egyszerre 8—10 hatyatekot tárgyal s mindegyikben jó összeget vesz fel. A járásbírónak saját beismerése szerint a hatyatekokat kizárólag ő tárgyalja. A kihallgatott körgyűzők igazolták, hogy a járásbíró 3—5 hatyatekot is szokott fél nap alatt tárgyalni. Jankovitsnak kimutatása szerint, mely mivel sem cáfolattott meg, 1883, 1884. és 1885. években összesen 914 hatyatekot tárgyal, míg a körgyűzőnek egyet sem adott hivatalból; átlag minden köznpra esik egy hatyatek. A körgyűzők vallomása szerint ritkán, egyik mohácsi ügyvéd vallomása szerint pedig minden hónapban 3-szor 4-szer szokott a járásbíró hatyatekot tárgyalni. 1885. év augusztus havában 43 hatyatekot tárgyal, mint szüneti bíró.

2) Szedresy vádlott által panaszolattott, hogy Jagics József mohácsi ügyvéd által pénzszerzés céljából szövetséget kötött. Konstatáltott, hogy Jagics által beadott pereket önmagának osztja ki, melyek oly gyorsan intéztettek el általa, hogy Jagics már árvereztet, míg a másik ügyvéd, ki nek perét szintén ő referálja, még határidőt sem kap a tárgyalásra. Az összes ügyvédek Jagics kivételével mind oda nyilatkoztak, hogy nekik alig van 1—2 hatyatektárgyalás évenként, hanem mindig Jagics megy a járásbíróval hatyatekot tárgyalni. A kihallgatott körgyűzők és felek oda nyilatkoztak, hogy a járásbíró pénzt a felektől nem vesz fel, hanem Jagics ügyvéd, ki megkatalmazás nélkül vesz részt a tárgyalásban. Mennyi hitelt érdemel egyik tanunak azzal vallomása, hogy ő az egész hatyatekrendezésért Jagicsnak csak 10 frtot fizetett, kitűnik abból, hogy 10 frt a kiadásokra sem elég. Vádlottnak azon állítása, hogy Jagics telekkönyvi beadványaihoz meghatalmazást nem csatol, hanem a darab a nélkül intéztetik el, mivel sem cáfolattott meg.

3) Az Úrsia, Vidák- és Vargics-féle hatyatekoknak Jagics törvényellenes kérelme szerinti elintézése körül a vizsgálat nem terjeszkedett ki kellőleg.

4) Beigazolattott, hogy a foglyokat, sőt nem csak az elítélteket, hanem még a vizsgálat alatt levőket is magáncélokra használta fel Szedresy járásbíró s egy fogoly ily alkalommal a piacról megszökött.

5) Bauer János és Erhart Lajos volt végrehajtók sikkasztásairól tudomással birhattott, mert az előbbinél pénzszerzés céljából közbenjárt, az utóbbinak sikkasztásai pedig a hiv. helyiségben az ő jelenlétében megbeszélte azok miatt maga is panaszolattott. A sikkasztások azonban elpároltottattak.

Milankovits volt segédtelekkönyvezető zúgírászkodásáról szüneten tudomással kellett birnia, miután a

telekkönyvi ügyek az ő referációjához tartoztak s így a kézirat felismerhette.

6) Zugeber Mátys eskü alatt vallotta, hogy fiát és segédét a vizsgálati fogságból kiszabadítandó, egy zsák finom lisztet adott a járásbíró nevének, hogy közbenjáró legyen. Fia és segéde másnap szabadon is bocsáttattak. Megjegyzendő, hogy Szedresy soha sem foglalkozik bünyűekkel.

7) Beigazolattott, hogy a járásbíró a hivatalból tüzelőfát hordattott saját házához. Az irodaszerek elvitelére nézve a tanuk mit sem igazoltak, csupán azt, hogy folyton nagy készletben voltak. De hát hol van a visszaterjesztés?

8) Vádlott végül arról panaszolta a járásbíró, hogy egy díjnyokot szerepeltetett, ki soha sem is létezett s ki nek díjait ő maga vette fel. A járásbíró-sági személyzetből csak egy ember, a volt aljegyző, emlékezett ezen állítólagos, Simon György nevű díjnyokra. A bíróságának többi hivatalnokai közül egy sem emlékszik rá.

A vizsgálat, különösen e legutóbbi pont körül, lanyhán történt; a vádlott által kért naplók, kimutatások stb. nem szereztettek be, a kívánt tanuk nem halgattattak ki.

A tárgyalás eredménye ismeretes. Bennem azon gondolatot ébresztette, hogy:

Nagy és komoly bajok lehetnek a mohácsi járásbíroságnál; egy kis szigorú vizsgálat talán nem is ártana meg!

Közgazdaság.

A magyar gazdák jégbiztosítási szövetkezete.

Az emberi munkásság minden terén több-kévesse kifejlöve látjuk az egyesületi törekvést, mely korunk egyik irányeszméjét képezi. Alig van egy ága a kereskedelemnek és iparnak, mely a társulás által lendületet ne nyert volna. Hazánk sem zárta el magát ezen eszme előtt, melynek nyomát találjuk mindenhol a gyakorlati életben.

A cél mindig ugyanaz marad, t. i. az erők összefoglalása, csoportosulás által segíteni az egyes osztályok, vagy ügyágak bajain, hiányain. És miután hazánkban a földművelés képezi a legfontosabb nemzetgazdasági tényezőt, ezen téren kiváló szerepe van hivata az gazdasági egyesületnek. A gazdasági egyesület az ipar és a földművelés képezi a legfontosabb nemzetgazdasági tényezőt, ezen téren kiváló szerepe van hivata az gazdasági egyesületnek. A gazdasági egyesület az ipar és a földművelés képezi a legfontosabb nemzetgazdasági tényezőt, ezen téren kiváló szerepe van hivata az gazdasági egyesületnek. A gazdasági egyesület az ipar és a földművelés képezi a legfontosabb nemzetgazdasági tényezőt, ezen téren kiváló szerepe van hivata az gazdasági egyesületnek.

A gazdasági egyesületek ezen általános érdekénél fogva már régóta foglalkoznak azon eszmével, miként lehetne a földművelés ezen terhen is könnyíteni? Az első lépés, melyet a gazdasági egyesületek ez irányban tettek, az volt, hogy majdnem kivétel nélkül szerződési viszonyba léptek magyar biztosítási társaságokkal. Kétféle előnyt szerettek ezen szerződésekkel: az egyetnek magának gazdasági célokra fordítandó százalékot kötöttek ki a befolyt díjakból és az egyesületi tagoknak bizonyos elengedést a rendes biztosítási díjtelekekből. De a terményárak fokozatos alábbszállása folytán ezen előnyök ma már elégteleneknek tartatnak. A magyar gazdának, miután csak úgy képes terményeivel sikeresen kilépni a verseny piacára, ha produkcionális költségei mérsékeltek, ezek csökkentésére kell főfigyelmet fordítani; és miután a biztosítási díjak is produkcionális költségek képeznek, ezek leszállítására irányult általános törekvést igazolnak kell elismerni.

A gazdaságban és a vidéken is több gazdasági egyesület kebelében gyakori megvitattott tárgyat képezte a biztosítási ügy. Miután a tűzbiztosítási díjak a jégdíjakkal arányosítva csekélyek és a gazda évi kiadását nem terhelik érzékenyen, első sorban a jégbiztosítás olcsóbbá tétele felett tanácskoztak, oly eszköz keresvén, melylyel a jégbiztosítás olcsóbbá tételére általánosítható, mindenkire nézve könnyen hozzáférhető legyen. Beszéltek a kézzelre és kényser nélküli államosításról, a kölcsönösségről; de az első számos akadályba és alig leküzdhető nehézségekbe ütközött; a másik pedig az egyesekre nagy anyagi kockázattal van összekötve, melynek előre határt szabni nem is lehet; úgy, hogy ezen érvelések folytán az ügy a tanácskozások stádiumán túl nem haladt. Egy közeputat, egy minden igényt kielégítő eszközt kelet találni; és végre a folyó év május havában az „Országos gazdasági egyesületek”-nek a szövetkezeti ügyben tartott ülése alkalmával megszülemtt azon eszme, mely az általános kívánalmakat leginkább kielégíteni van hivata. És ez a szövetkezeti forma, mely olcsó díjak mellett a szövetség tagjainak a teljes üzleti nyereséget átengedi és a tagoktól egy előre meghatározott, csekélynek mondható kezességén kívül (12 évi biztosítási tartamra csakis egy évi díjösszeget megfelelő készfűzöt kezesség) még a legnagyobb veszteségek esetére sem követelhet díjtalanfizetést, díjemetelést, vagy bármily formában veszteség megtérítést, miután a magyar biztosítási társaság vállalja magára a kezességi összegeken túl előforduló veszteségek fizetését. Az üzleti nyereséget kizárólag a szövetséget fogja illetni.

A nyereségy fele része egy, a szövetkezeti tagok tulajdonát képező kamatozólagos kezelendő tartaléktökre fog fordítottatni, mely 12 év után kerül felosztásra a szövetkezeti tagok közt, befizetett biztosítási díjaik arányában. Ha a tartaléktökre a szövetkezet egy évi díjbevitelének összegére emelkedik, a szövetkezeti tagok kezességi kötelezettségének ereje és érvénye megszűnik, miután azt az ilyképen kiegészített tartaléktökre pótolja. A nyereségy másik fele minden üzletel lezártával oszalték gyanánt fog felosztatni a szövetség tagjai közt, oly formán, hogy a reá következő évből az oszaltéknek megfelelő összeggel kevesebb díj fog általuk fizettetni.

A szövetkezeti tagoknak a kezesség viselése által elváltat kockázata nem képez komoly áldozatot, mert a jelentékenyen leszállított díjakból eredő megtakarítás, mely részükre 12 éven át biztosítva van, többszörösen felülmúlja a kezességi összeget, azaz az egy évi díjat. A kezességi biztosíték, habár nincs készpénzben befizetve, az alaptöket helyettesíti és hogy

ezen alap elegendő lesz, mert bizton várható, hogy a szövetség egy milliót jóval túlnaladó évi díjjal fogja működését megkezdhetni, bizonyos rá sok biztosító társaság, mely ennél jóval csekélyebb alaptöke mellett többféle biztosítási ágat kultivál. Igaz, hogy a veszteség nagyobb alaptöke mellett sincs kizárva és ezt tanúsítja sok elűnt társaság sorsa; de az ily társaságokat nagy részben nem az üzleti veszteségek, hanem a hiányos kezelés sodorta el.

A szövetség kezelése csekély jutalék mellett az Első Magyar Biztosító Társaságra bízatik. Bátran állítható, hogy jobb, avatottabb kezekbe nem tételhetet volna le a jégbiztosítási szövetség ügyvezetése, mert ezen társaság 29 évi fennállása óta bebizonyította, hogy nála az értelem és kifogástalanság egyaránt megvannak és a takarékoságot is mostanig szem előtt tudta tartani.

Ezen elvek a szövetségnél is meg lesznek honosítva. A magyar társaság hosszú évi tapasztalataival a 4000-ból álló jeles ügynöki karral és egész nagy apparátusával a szövetség érdekében közreműködni. A szövetségi tagok közül egy elnök, két alelnök és 42 tagból álló vizsgáló és felügyelő bizottmány fog választatni. Ezen testület fog a szövetség érdekei felett öröködni, ez fogja az ügykezelést és konyvezést bármikor, a mérleget és a zárszámadásokat minden üzletel végén megvizsgálni és vizsgálatának eredményét a szövetségi tagok tudomására hozni. És miután a károk rendezése a szövetségi tagok vitalis érdekét képezi, azok sorából minden megye területéhez képest megfelelő számu „bizalmi férfiak” fognak választatni.

A bizalmi férfiak száma körülbelül 300-an mint tapasztalt gazdák hivata lesznek a károk felvételénél közreműködni. Ezenkívül a gazdasági egyesületek elnökségei vagy választmányai közül, az országban körülbelül 60-an szakbiztosítási elnökül fognak felkeretni. A szakbiztosítási elnökök, kiknek szintén a szövetség tagjainak kell lenni, vitás kárukban a szakbiztosítási elnöki tisztjét végzendik. Ezen férfiak legjobban ismervén megyejük gazdasági és természeti viszonyait, a károsult szövetségi tag jogos igényeit méltányosan fogják kielégíteni, de meg fogják védeni a szövetkezetet is tulzott követelésektől.

A szövetkezeti tagok 12 évre kötik le biztosításukat a szövetkezetnél, de fenn van tartva részükre azon jog, hogy az évenként változó természeti viszonyokhoz képest minden évben módosíthatják a biztosítandó összegeket. A 12 évi tartam csakjégy 29 évi jégbiztosítástól merített tapasztalatra van fektetve. A statisztika törvényei szerint kell ezen évsor, hogy az egyes években előforduló veszteségek, más évek nyeresémei által ellensúlyoztassanak és hogy a szövetkezeti üzlet végeredményben nyereséggel legyen lezárható. A szövetség a jelenleg gyakorlatban álló díjszabálynál jelentékenyen olcsóbb díjtelekek mellett kezdi meg működését. Minél nagyobb lesz a belépők száma, és a biztosítási összeg, annál mérsékeltebb lehet a díjességy.

Es miután a szövetség főcélja, a magyar gazdákra a jégbiztosítást mindinkább olcsóbbá tenni, bizton várható, hogy a hazai gazdaközönség, saját jól felfogott érdekéből, bizalommal fog fordulni a jégbiztosítási szövetkezethez.

A kiadóhivatal üzenete.

Egy 36 éves, nős, gyermektelen,

10 évi praxissal
és jó bizonyítványokkal bíró
gazdász

ajánkozik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

A lollítottak szomorodott szívvel jelentik forrón szeretett kedves atyoknak, ipok, nagyatyok, testvér illetőleg rokonuk

LUKRITS IGNACZ

nyugalmozott Pécs szab. kir. városi mérnöknek

folyó évi szeptember hó 17-én reggel 5 órakor életének 75-ik évében végegyengülésben történt gyászol elhunytát.

A boldogultnak hült tetemei folyó évi szeptember hó 18-án délután 3 órakor fognak bányatelep (Colonia) Gebhardt-féle házban beszenteltetni és onnan a bányatelepi közsirkertbe a családi sírboltba örök nyugalomra elhelyeztetni.

Az engesztelő szent mise áldozatok pedig folyó hó 20-án reggel 1/4 órakor fognak a bányatelepi plebániái és Pécsét a belvárosi plebániái templomban 9 órakor reggel a Mindenhatóknak bemutatatni.

(Pécsét), Bányatelep 1886. szeptember hó 17-én.

Áldva legyen emléke.

Lukrits Kálmán fia.

Lukrits Kálmáné szül. Fűrnák Louiza menyé.

Gebhardt Istvánné szül. Lukrits Mariska

Özv. Kaufmann Nándorné leánya.

szül. Lukrits Anna testvére.

Gebhardt István vője.

Gebhardt Riza

„ István unokái.

„VALLALAT” temetkezési intézet Kis-ter II. sz. Pécsét

